

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 - 2027
S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	
KUSÍN	
„AKTUALIZÁCIA.“ dátum schválenia: 11.12.2023	
Plánovacie obdobie	2023 - 2027 s výhľadom do roku 2030
Schvaľovací orgán	Obecné zastupiteľstvo obce Kusín
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorý sa dokument spracováva	Obec Kusín, IČO: 00325392
Dátum schvaľovania	11.12.2023
Dátum schvaľovania pôvodného dokumentu (len ak ide o aktualizáciu)	27.02.2015, predĺženie platnosti pôvodného dokumentu 12.07.2023
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	starosta obce Kusín - Ing. Patrik Romanec poslanci OZ obce Kusín: František Čornej Ing. František Halapy Ján Roško Silvester Romanec Július Rachel
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Patrik Romanec, starosta obce Kusín Kusín 130, 072 32 Kusín, starosta@kusin.sk +421 56 649 21 94
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Patrik Romanec, starosta obce Kusín Kusín 130, 072 32 Kusín, starosta@kusin.sk +421 56 649 21 94
Tím pre koordináciu participatívnej tvorby PHRSR	starosta obce Kusín - Ing. Patrik Romanec poslanci OZ obce Kusín zamestnanci Obecného úradu Kusín miestni podnikatelia a investori neziskové organizácie pôsobiace v obci spolky, kluby Iveta Ondarišinová, administrátor, i.ondarisinova@azet.sk a kolektív
Členovia tímov pracovných skupín podľa jednotlivých tém	starosta obce Kusín - Ing. Patrik Romanec poslanci OZ obce Kusín zamestnanci Obecného úradu Kusín miestni podnikatelia a investori neziskové organizácie pôsobiace v obci spolky, kluby Iveta Ondarišinová, administrátor, i.ondarisinova@azet.sk a kolektív
Členovia tímu logistickej podpory	starosta obce Kusín - Ing. Patrik Romanec zamestnanci obecného úradu Kusín
Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie obce	https://www.kusin.sk/

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu		
1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev),		
1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	<i>Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017</i>	
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR	<i>Obecné zastupiteľstvo obce Kusín</i>	
1.1.3. Partneri	Dotknutá verejnosť	<i>Obyvatelia obce Socio-ekonomickí partneri pôsobiaci na území obce Kusín</i>
	Hlavní aktéri rozvoja	<i>Obecný úrad Kusín Obec Kusín Obyvatelia obce Kusín Socio-ekonomickí partneri pôsobiaci na území obce Kusín</i>
	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	<i>Neziskové organizácie pôsobiace v obci Kusín Spolky, kluby Orgány verejnej správy Občania obce Kusín Súkromné podnikateľské subjekty</i>
1.2. Obsahové východiská		
1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	<i>Potreba tohto dokumentu „Aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kusín“ vyplýva z ukončenia platnosti prechádzajúceho strategického dokumentu, z legislatívnej povinnosti ale najmä nutnosťou reflektovať aktuálne výzvy, problémy a priority v rozvoji obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, podnikateľského prostredia, životného prostredia a vedenia obce v kontexte nových prístupov k rozvoju územia, novej rozpočtovej politiky Slovenskej republiky, Európskej únie a iných zdrojov financií. Hlavné impulzy pre aktualizáciu PHRSR obce: a) koniec platnosti dokumentu PHSR; b) podmienka zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja; c) potreba prehodnotenia prioritných problémov obce; d) potreba prehodnotenia priorít a strategických cieľov pre ďalšie obdobie; e) nová možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov – nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ; f) definovanie národných priorít implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj; g) nutnosť územnej spolupráce a impulzov pre tvorbu PHRSR, s odkazom na prílohu v prípade potreby detailnejšieho zdôvodnenia.</i>	
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR	<i>Kataster obce Kusín</i>	
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	<i>Kľúčové relevantné vstupy pre tvorbu: Agenda 2030 – národné priority Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030</i>	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

	<p>Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030 Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie) Plán obnovy EÚ Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035 Stratégia nízko-uhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 Envirostratégia SR 2030 RADA PARTNERSTVA KOŠICKÉHO KRAJA pre integrovaný územný rozvoj Strategické ciele pre celé územie VÚC: SC 1 Zlepšiť služby pre obyvateľov a návštevníkov SC 2 Zlepšiť kvalitu životného prostredia SC 3 Rozvíjať inovačný a kreatívny potenciál SC 4 Rozvíjať regionálnu ekonomiku a miestne ekonomiky subregiónov SC 5 Európa bližšie občanom Strategické dokumenty KSK SPR Strategicko plánovací región Dolný Zemplín Michalovsko - Sobransko UMR Územie udržateľného mestského rozvoja Michalovce PHSR obce Kusín na obdobie rokov 2015 – 2020 Komunitný plán sociálnych služieb obce Kusín 2023 – 2030 Program rozvoja bývania obce Kusín 2015 – 2025 Územný plán obce Kusín</p>
<p>1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifikácia potreby a impulzov k vypracovaniu aktualizácie PHRSR obce Kusín a rozhodnutie o začatí prípravných prác 2. Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy 3. Spracovanie a schválenie „OZNÁMENIA O VYPRACOVANÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU“ 4. Inventarizačná, analytická a prognostická fáza tvorby aktualizácie PHRSR 5. Stanovenie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR 6. Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov 7. Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR 8. Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Kľúčovým rozvojovým dokumentom obce Kusín, ktorý bol napĺňaný v rokoch 2015 – 2022 bol Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý definoval prioritné aktivity:

- Rekonštrukcia budovy obecného úradu
- Výstavba nájomných obecných bytov
- Dobudovanie obecných ciest, chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok –
- Revitalizácia námestia a jednotlivých zón
- Výstavba a rekonštrukcia verejného osvetlenia
- Rekonštrukcia obecného rozhlasu
- Protipovodňové opatrenia – potok
- Dobudovanie priestorov cintorína
- Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

- Cezhraničná spolupráca podľa výziev
- Spracovanie Územnoplánovacej dokumentácie /ÚPD/
- Výstavba obecné múzeum
- Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska
- Vybudovanie turistických chodníkov, cyklotrás, informačných tabúl
- Odstránenie nelegálnych skládok

2.2. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

Medzi kľúčové trendy, ktoré výrazne ovplyvňujú súčasný rozvoj obce Kusín patrí:

- nedostatočné vybavenie územia technickou infraštruktúrou,
- chýbajúce kvalitné a dostupné služby pre obyvateľov, sociálne služby, školstvo, kultúra, šport,
- zhoršenie stavu životného prostredia v obci,
- chýbajúca modernizácia infraštruktúry, nenaplnenie cieľov výstavby,
- zhoršenie bezpečnosti,
- rastúca miera nezamestnanosti,
- spomalenie prác v oblasti verejnej správy,
- zhoršenie celkového stavu životnej úrovne v obci.

2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

Daná analýza reflektuje zistenia dotazníkového prieskumu, ktorého výsledky sú spracované v prieskumu medzi obyvateľmi.

Vízia rozvoja do roku 2030 - byť sociálnejšia, zelenšia, inteligentnejšia a pracovne atraktívnejšia obec.

Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kusín.

Vízia rozvoja do roku 2030:

Rozvíjať celú obec v oblasti konkurencieschopnosti, udržateľnosti, ekonomiky, skvalitnením služieb, ochranou zdravého prostredia, ochranou výnimočných chránených území s modernou samosprávou. Zároveň bude tento dokument vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami všetkých regionálnych a národných strategických dokumentov.

Hlavné výzvy nového pre roky 2023 - 2027 s výhľadom do roku 2030:

1. Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny
2. Vybudovanie Multifunkčného ihriska
3. Čistenie vodných tokov
4. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny
5. Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu
6. Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska
7. Výstavba nájomných bytov a Výstavba Komunitného centra
8. Dobudovanie priestorov cintorína
9. Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV

Hlavný cieľ bude naplnený prostredníctvom čiastkových cieľov:

- Budovať konkurencieschopnú miestnu ekonomiku s minimálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
- Riešiť problematiku udržateľnej energetiky a koordinácie v území a identifikovať relevantné trendy a impulzy, problematiku dopravy
- Vytvárať podmienky pre spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami
- Podporovať rozvoj sociálnej ekonomiky a eliminácia chudoby
- Podporiť sociálneho začleňovania, rozvoj sociálnych služieb a podpora aktívneho starnutia
- Chrániť životné prostredie a zdravie obyvateľov
- Zvýšiť množstvo vyseparovaného odpadu v obci
- Staráť sa o chránené územie
- Podporovať rozvoj cestovného ruchu
- Zapojiť verejnosť do rozvoja obce
- Zvyšovať kvalitu života v obci s dôrazom na zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií.

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

Výzvy a potenciály	Socioekonomické	<i>Potenciál pre vytvorenie nových pracovných miest, zvýšenie životnej úrovne.</i>
	Územno-technické	<i>Vyčlenené územia pre výstavbu, modernizácie budov vo vlastníctve obce, modernizácia chodníkov, komunikácií. Úprava potoka a miestnych tokov, výstavba multifunkčného ihriska, modernizácia cintorína, výstavba relaxačno-športovej zóny, príprava plôch pre výstavbu IBV.</i>
	Prírodno-environmentálne	<i>Príroda a okolie obce vhodné pre širokú škálu voľnočasových aktivít - šport, turistika, cykloturistika ... Úprava potoka a miestnych tokov, miestne komunikácie a chodníky.</i>
	Kultúrne	<i>Zvýšenie energetickej účinnosti budov, výstavba multifunkčného ihriska a relaxačno-športovej zóny.</i>
	Inštitucionálno-organizačné	<i>Rekonštrukcia verejného osvetlenia a rozhlasu.</i>
Problémy a limity	Socioekonomické	<i>Zvyšovanie počtu obyvateľov obce s evidovaným trvalým pobytom. Rastúci podiel osôb v poproduktívnom veku v neprospech osôb v predproduktívnom veku. Rastúce nároky na zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb.</i>
	Územno-technické	<i>Potrebná energetická účinnosť budov vo vlastníctve obce. Modernizácia chodníkov, komunikácií, cintorína. Modernizácia verejného osvetlenia a rozhlasu. Výstavba Multifunkčného ihriska a relaxačno-športovej zóny. Príprava a výstavba IBV. Nedostatočne vybudované vybrané zložky technickej infraštruktúry. Absentujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu.</i>
	Prírodno-environmentálne	<i>Nedostatočná protipovodňová ochrana, modernizácia budov, rozvoj športu. Rozvoj udržateľnej mobility.</i>
	Kultúrne	<i>Potrebné Zvýšenie energetickej účinnosti na budovách obce, rozvoj športu.</i>
	Inštitucionálno-organizačné	<i>Obmedzené finančné zdroje na realizáciu rozvojových zámerov obce. Slabá podpora IT a zavádzania nových technológií do fungovania samosprávy. Nedostatočná komunikácia s verejnosťou a jej zapojenie do rozhodovacích procesov.</i>
<p><i>Vnútorne riziká:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Personálne riziko -nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie formou dotazníka; nedostatočná participácia jednotlivých aktérov na aktualizácii PHRSR; nedostatočné zapojenie socio-ekonomických partnerov pri aktualizácii dokumentu.</i> <i>2. Riziko pri spracovaní dokumentu – nedostatočný časový harmonogram.</i> <i>3. Riziko nepripravenosti strategických dokumentov, z ktorých čerpá tento dokument PHRSR.</i> <i>4. Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ a finančných prostriedkov zo štátu.</i> <i>5. Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít.</i> <i>6. Riziko zmeny politických priorít.</i> <i>7. Riziko vplyvu pandémie COVID na ekonomický vývoj.</i> <i>8. Riziko ekonomicko-energetickej krízy.</i> <i>9. Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami.</i> 		
2.4. identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia		

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Sociálne prostredie - starnutie populácie a negatívny demografický vývoj v Slovenskej republike, nízky prirodzený prírastok obyvateľstva.

Technologické prostredie - progresívny nárast využívania IT a virtuálnej komunikácie, proces implementácie elektronických služieb miestnych samospráv v SR.

Ekonomické prostredie - dopady pandémie Covid-19 na financovanie miestnych samospráv, nestabilné a nedostatočné financovanie vybraných verejných služieb zo strany štátu, Plán obnovy Slovenskej republiky, zavedenie výdavkových stropov a zohľadňovanie identifikovaných úspor z revízií výdavkov v rezortných limitoch, grantové schémy pre čerpanie prostriedkov EÚ na národnej a medzinárodnej úrovni.

Ekologické prostredie - narastajúce environmentálne požiadavky na modernizáciu budov, zhoršujúca sa kvalita životného prostredia, dopady globálnych problémov súvisiacich so zmenou klímy.

Politické a legislatívne prostredie - stratégie a priority Košického samosprávneho kraja, nový spôsob uplatňovania regionálnej politiky a čerpanie prostriedkov Európskej únie, Programové vyhlásenie vlády, národné a medzinárodné dokumenty v jednotlivých oblastiach života v obci.

Kultúrne prostredie - zmeny v životnom štýle, rast záujmu o rozvoj cestovného ruchu, aktívne trávenie voľného času.

Vonkajšie riziko:

1. *Personálne riziko -nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie formou dotazníka; nedostatočná participácia jednotlivých aktérov na aktualizácii PHRSR; nedostatočné zapojenie socio-ekonomických partnerov pri aktualizácii dokumentu.*

2. *Riziko pri spracovaní dokumentu – nedostatočný časový harmonogram.*

3. *Riziko nepripravenosti strategických dokumentov, z ktorých čerpá tento dokument PHRSR.*

4. *Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ a finančných prostriedkov zo štátu.*

5. *Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít.*

6. *Riziko zmeny politických priorít.*

7. *Riziko vplyvu pandémie COVID na ekonomický vývoj.*

8. *Riziko ekonomicko-energetickej krízy.*

9. *Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami.*

2.5. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

Strategický postup a priority sú v súlade s cieľmi VÚC Košického kraja. Priority a časová následnosť budú podľa vyhlásenia konkrétnych výziev. Cieľom tejto fázy je navrhnuť vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počínajúc víziou až po systém cieľov PHRSR.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dostatočná kapacita pre rozvoj, • chránené územia v katastri obce, • nádherná príroda, vhodná pre voľnočasové aktivity, • rýchly a pozitívny prístup vedenia obce, • skúsenosti pri získavaní a implementácii projektov, • kvalitný projektový manažér, • kvalitne pripravené projekty, • skúsenosť s realizovaním a implementáciou projektov, • vysoká miera zapojenia podnikateľskej sféry, • zvládanie problémov v obci, • zodpovedný prístup všetkých zainteresovaných, • záujem o rozvoj športu – futbalu, • blízkosť Zemplínskej šíravy, • ochota byť kvalitnou a zodpovednou obcou okresu Michalovce. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyššia miera nezamestnanosti v porovnaní s priemerom SR, • nedostatočne vybudované zložky technickej infraštruktúry, ochrana pred povodňami, • riešenie miestnych komunikácií, • potreba rekonštrukcie budov vo vlastníctve obce a výstavba športovísk, • absentujúca infraštruktúra pre cyklotrasy, • chýbajú protipovodňové opatrenia, • chýbajúce Komunitné centrum, • chýba rekonštrukcia verejného osvetlenia a rozhlasu,, • nedostatočné spektrum služieb pre obyvateľov.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • chránené územia, 	<ul style="list-style-type: none"> • negatívny vplyv pandémie COVID-19, • nedostatočné investície zo strany štátu,

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“**

<ul style="list-style-type: none"> • možnosti atraktívne tráviť voľný čas, športy, predpoklady pre pešiu turistiku a cykloturistiku, • podpora domáceho cestovného ruchu, • podpora výchovy a vzdelávania, • výstavba Komunitného centra, • rozvoj v oblasti vzdelávania environmentálnej politiky, • využitie finančných prostriedkov z podporných schém EÚ a iných zdrojov, • dotácie na ekologické stavby, • zvýšenie množstva separovania odpadov, • poskytnutie bývania IBV, • možnosť ochrany majetku a životov, • rastúce využívanie stavebných komponentov na výstavbu budov na báze prírodných a ekologických materiálov, • stúpajúci záujem o ekologické vykurovacie systémy a ekologické stavby budov. 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce vyhlásené výzvy na navrhované projekty, • výkyvy klímy a ohrozenie živelnými pohromami, • kybernetické hrozby, útoky na osobné údaje, • blízkosť vojnového konfliktu.
---	--

Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy

Pre voľbu stratégie možného jedného zo štyroch prístupov: ofenzívnej stratégie, defenzívnej stratégie, stratégie spojenectva a stratégie úniku. Obec bude realizovať stratégiu výstupov vyplývajúcich zo SWOT analýzy voľbou spojenectva. Rozvojové aktivity by sa mali orientovať na eliminovanie negatívnych dopadov vonkajšieho prostredia s využitím silných stránok obce, príležitostí s rozširovaním ponuky a služieb.

2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Obec Kusín leží na brehu Zemplínskej šíravy, v nadmorskej výške okolo 120 m n m. Katastrálna výmera je 9,8 km² (980 ha). V katastri obce sa nachádzajú územia ÚSES, NATURA 2000 – SKCHVU0035 Vihorlatské vrchy – vid' územný plán obce Kusín.

Obec patrí do okresu Michalovce, ktorý bol zaradený do nízko rozvinutých okresov; nedostatočné vyrovnávanie regiónov.

Medzi základné problémy a výzvy funkčného územia okresu Michaloviec možno zaradiť nasledovné:

- Zlá zdravotná situácia v mestskej funkčnej oblasti, najmä vplyvom neriešenej situácie v PCB látkach - vysoká chorobnosť obyvateľstva v regióne, vysoký podiel výskytu maligných ochorení v regióne ovplyvnený aj environmentálnou záťažou, znečistením životného prostredia a zamorením regiónu PCB látkami, najvyšší podiel koncentrácie PCB a najvyšší počet exponovaných ľudí v porovnaní s ostatnými časťami Slovenska (najviac zasiahnuté Strážske – Michalovce - Zemplínska šírava).

- Dopady zmeny klímy na sociálnu, environmentálnu a ekonomickú oblasť - absencia cyklistickej infraštruktúry pre znižovanie podielu osobnej automobilovej dopravy (v súčasnosti len 4 km cyklotrás, na druhej strane vysoký podiel ľudí využívajúci bicykel a vysoký potenciál územia pre cyklo dopravu); nedostatok kvalitnej zelene; veľký podiel mestských budov s vysokou energetickou náročnosťou.

- Vysoké znečistenie ovzdušia - zlý stav ovzdušia; Veľký podiel betónových a asfaltových plôch a klimatické zmeny zvyšujú teplotu ovzdušia; zlý stav ovzdušia z dôvodu záťaže automobilovou dopravou; zahusťujúca sa doprava z dôvodu nárastu osobných vozidiel – územie nedimenzované na narastajúci počet áut; vysoký podiel vozidiel s jedným pasažierom; neriešená statická doprava – absencia parkovacej politiky.

- Nadmerná produkcia odpadov a ich nízke zhodnocovanie - nedostatočná úroveň cirkulárnej ekonomiky; malá motivácia obyvateľov pre znižovanie a triedenie odpadov.

- Potreba efektívne reagovať na zvyšujúce sa požiadavky na kvalitu sociálnych služieb - absentujúce služby krízovej intervencie, nízkoprahové služby pre bezdomovcov; nedostatočné kapacity sociálnych služieb na komunitnej úrovni a ich lepšia dostupnosť; Starnutie obyvateľstva v UMR (5 500 nad 65 rokov v meste Michalovce, predpoklad v roku 2030 – 11 000 obyvateľov); absentujúce komunitné služby pre seniorov; problematika marginalizovaných skupín obyvateľstva (mesto s 8% podielom rómskeho obyvateľstva); nedostatočný prístup k sociálnej infraštruktúre a zvýšenie hygienických štandardov bývania príslušníkov MRK; vysoký počet nelegálnych obydlií charakterizovaných extrémne nízkymi hygienickými normami; Anonymizácia

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

obyvateľstva na KVB aj IBV, málo rozvinutý komunitný život; nedostatočné možnosti pre komunitné využitie, športové a kultúrne využitie.

• Málo pracovných miest hlavne v oblastiach s vyššou pridanou hodnotou a s nízkym dopadom na životné prostredie - vysoká miera nezamestnanosti v okrese Michalovce, slabá príležitosť zamestnať sa; odliv mladých ľudí z mesta; málo atraktívne mesto pre rozvoj cestovného ruchu. Strategicko-plánovací región Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko pozostáva z okresov Michalovce a Sobrance a je situovaný vo východnej časti Košického kraja. Okres Michalovce patrí z hľadiska počtu obyvateľov medzi najväčšie okresy na Slovensku, ku koncu roka 2019 tu žilo 110 748 obyvateľov (13,8% obyvateľstva Košického kraja). Hustota zaľudnenia je tesne pod úrovňou krajského priemeru, na 1 km² tu žije 108,7 obyvateľov, čo je o 10 obyvateľov menej oproti krajskej úrovni (118,7 obyvateľov na 1 km²). Veková štruktúra obyvateľstva okresu Michalovce je podobná s krajským priemerom, s prevahou predproduktívnej zložky oproti poproduktívnej (index starnutia na úrovni 89,1, krajský priemer 89,2). Podľa Atlasu rómskych komunit z roku 2019 žilo v okrese Michalovce v rómskych osídleniach 20,2 % obyvateľov, čo má výrazný vplyv na štruktúry obyvateľstva a trh práce v okrese. Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov dosahuje 47,9 %, čo je takmer na úrovni priemeru kraja. Miera evidovanej nezamestnanosti je mierne nad krajským priemerom, v roku 2019 dosiahla hodnotu 8,4%. Vysoký je však podiel dlhodobo nezamestnaných, ktorý dosahuje úroveň 50,9 %, čo je o 4,5 % viac ako krajský a o vyše 16% viac ako celoslovenský priemer. Priemerná nominálna mesačná mzda dosahuje výšku 1 067 Eur, čo je o 112 Eur menej ako krajský a o 199 Eur menej ako celoslovenský priemer. Najvyšší podiel zamestnancov pracuje v oblasti priemyslu (31,8%), verejnej správy a obrany a povinného sociálneho zabezpečenia (13,0 %) a v oblasti vzdelávania (10,4 %). Až 71 % rozlohy okresu Michalovce tvorí poľnohospodárska pôda, čím sa radí po okrese Trebišov na druhé miesto. SPR Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko je takisto charakteristický prítomnosťou priemyselnej činnosti v oblasti energetiky a to v podobe elektrárne Vojany, ktorej výroba je založená na spaľovaní čierneho uhlia. Vzhľadom na uhlíkovo náročnú výrobu elektriny je nevyhnutné zabezpečiť jej transformáciu so zameraním na ekologizáciu areálu, zvyšovanie podielu OZE, ako aj znižovanie emisií skleníkových plynov s cieľom udržať jej prevádzkyschopnosť do budúcnosti.

2.7. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Po identifikácii disparít - nerovnosti, rozdielnosti, rôznorodosti a faktorov rozvoja bol daný konečný návrh na rozvojové aktivity pre obec Kusín:

Hlavné výzvy a problémy, ktoré dokument rieši:

1. Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny
2. Vybudovanie Multifunkčného ihriska
3. Čistenie vodných tokov
4. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny
5. Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu
6. Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska
7. Výstavba nájomných bytov a Výstavba Komunitného centra
8. Dobudovanie priestorov cintorína
9. Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV

2.8. Strom výziev a problémov

Vízia rozvoja do roku 2030 - byť obcou sociálnejšia, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou.

Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov v obci Kusín.

Vízia rozvoja do roku 2030:

Rozvíjať celú obec v oblasti konkurencieschopnosti, udržateľnosti, ekonomiky, skvalitnením služieb, environmentálnym zapojením s ochranou chránených území, zdravým prostredím vedeným modernou samosprávou. Zároveň bude tento dokument vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami príslušných regionálnych a národných strategických dokumentov.

Hlavný cieľ bude naplnený prostredníctvom čiastkových cieľov:

- Budovať konkurencieschopnú miestnu ekonomiku s minimálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie a chránené územie.
- Riešiť problematiku udržateľnej energetiky a koordinácie v území a identifikovať relevantné trendy a impulzy, problematiku výstavby a modernizácie.
- Vytvárať podmienky pre spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami.
- Chrániť majetok, bezpečnosť, životné prostredie a zdravie obyvateľov.
- Zapojiť verejnosť do rozvoja obce.

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

- Rozvoj cestovného ruchu.
- Zvyšovať kvalitu života v obci s dôrazom na zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií.

3. Rozvojová stratégia

3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia pre obec Kusín do roku 2030:
Byť obcou sociálnejšou, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou.
Hlavný cieľ do roku 2030:
Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kusín.

3.2. Štruktúra priorít a ich väzby

Vízia a hlavný cieľ stratégie budú napĺňané aktivitami v rámci stanovených priorít. Priority komplexne pokrývajú všetky oblasti fungovania obce. Vzájomne sa dopĺňajú a spoločne vytvárajú predpoklady k úspešnému naplneniu stanoveného hlavného cieľa.

3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov

3.3.1. Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Ciele politiky súdržnosti EÚ 2021 -2027

1. Inteligentnejšia Európa

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa

3. Prepojenejšia Európa

4. Sociálnejšia Európa

5. Európa bližšie k občanom

CP1: Inteligentnejšia Európa

Rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií

Podpora spolupráce výskumných inštitúcií a **vysokých škôl** s podnikmi
Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj
Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum, vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
Modernizácia poskytovania **verejných služieb**
Podpora budovania **inteligentných miest a regiónov**
Podpora digitálnej pripojiteľnosti
Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
Podpora malého a stredného podnikania
Internacionalizácia malého a stredného podnikania
Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie
Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na prac. trh
Podpora odborného a **celoživotného vzdelávania** a prípravy v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0 a inteligentnej špecializácie
Digitálne a podnikateľské zručnosti

CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa

Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov
zlepšovanie energetickej efektívnosti v podnikoch
znižovanie **energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)**
zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou
zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor energie
podpora efektívneho zavádzania alternatívnych pohonov v podnikoch
Podpora energie z obnoviteľných zdrojov
podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v podnikoch
podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v systémoch zásobovania energiou
podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v domácnostiach
zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor energie a obnoviteľných zdrojov energie
podpora vyhľadávania a prieskumu zdrojov geotermálnej energie
podpora realizácie prípravných opatrení na výstavbu zariadení na výrobu energie z OZE na plochách priemyselných zón alebo parkov
Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
podpora inteligentných energetických systémov a uskladňovania energie, vrátane ich optimalizácie, zavádzania meracích systémov, kybernetickej bezpečnosti a pod
Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
intervencie do výstavby **prestupných terminálov (terminály integrovanej osobnej prepravy) a záchytných parkovísk**, rozšírenie prepravných možností

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

obyvateľstva na alternatívny pohon, modernizácie infraštruktúry existujúcich údržbových základní (depá dopravných podnikov)

podpora **cyklistickej dopravy** bezpečnosti cestujúcich v mestách a ich funkčných územiach a opatrenia na zvýšenie

Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám

vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a/alebo ochranu pred povodňami

hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a **zabezpečenie zdrojov pitnej vody v deficitných oblastiach**

podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou

vypracovanie analytických a koncepcných podkladov pre identifikáciu vývoja rizík, vypracovanie strategických materiálov pre určenie spôsobov prevencie, zavádzanie postupov a opatrení na pripravenosť a reakciu s cieľom znižovania rizika katastrof spôsobených zemnou klímou

preventívne opatrenia na ochranu **pred povodňami viazané na vodný tok**

aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a máp povodňového ohrozenia a rizika

posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie katastrof

modernizácia technológií a zavádzanie adresných systémov včasného varovania (**napr. SMS varovanie**) **obyvateľstva**

rozšírenie územnej dostupnosti systémov včasného varovania, rozvíjanie, udržiavanie a posilnenie predpovedných, výstražných systémov vrátane monitorovania všetkých rizík katastrof

podpora adaptačného procesu na nižších úrovniach riadenia vypracovaním strategických dokumentov na úrovni VÚC, samospráv a v mikroregiónoch a podpora informačných kampaní a programov v oblasti adaptácie na zmenu klímy

podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí

Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd

výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravni povrchových vôd

výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov

obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov

výstavba verejných vodovodov v obciach **pod 2 000 obyvateľov** súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)

komplexné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd

podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním na chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodárenských zdrojov a chránené územia

obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO

podpora (optimalizácia) spracovania dát pre efektívnejšiu vodnú politiku SR

Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom odpadové hospodárstvo

podpora dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného **zberu komunálnych odpadov** so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady

podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, **recyklácie odpadov**, mechanicko-biologickej úpravy zmesového komunálneho odpadu, anaeróbného

splyňovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovného spracovania odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo
podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva
podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva
podpora predchádzania vzniku odpadov, najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ako aj podpora budovania centier/sietí opätovného používania alebo aktivít zameraných na opätovné použitie výrobkov (opravy, upcykling, atď.)

Zlepšenie ochrany prírody, biodiverzity a ekosystémových služieb
realizácia schválených dokumentov starostlivosti v súlade s **Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000** v Slovenskej republike
monitoring biotopov a druhov európskeho významu

podpora biologickej a krajinnej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a **potláčaním vplyvu invázných nepôvodných druhov**
zabezpečenie kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch za účelom podpory biodiverzity

podpora zvýšenia environmentálneho povedomia a zlepšenia spolupráce medzi dotknutými subjektmi v oblasti ochrany prírody a krajiny

Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží

prieskum **environmentálnych záťaží**

sanácia environmentálnych záťaží

monitoring environmentálnych záťaží

Zlepšenie kvality ovzdušia

technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov

zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na uhlie v domácnostiach nízkoemisnými vykurovacími zariadeniami

zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na

národnej/lokálnej/regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovanie nového informačného systému o emisiách

informačné aktivity zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia vrátane správnej vykurovacej praxe

CP3:Prepojenejšia Európa

TEN-T

dobudovanie diaľničných spojení

výstavba rýchlostných ciest

železničná infraštruktúra TEN-T a uzly

modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy (vodných ciest a prístavov) zaradenej do TEN-T

Mimo TEN-T

cesty I. triedy, križovatky, mosty

cesty II. a III. triedy

miestne komunikácie

cyklodoprava ako pridružená investícia k cestným projektom

regionálna železničná doprava

bratislavský dopravný uzol (Filiálka-potrebné vyriešiť či financovať pod cieľom 3 alebo v rámci cieľa 2)

CP4: Sociálnejšia Európa

Adaptabilný a prístupný trh práce

zlepšenie prístupu k zamestnaniu: poskytovanie individualizovaných služieb, najmä pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (dlhodobozamestnaní (DNO)

modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce

podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom

lepšia pripravenosť zamestnávateľov na technologické zmeny: podpora zamestnávateľov pri zabezpečovaní adaptability svojich zamestnancov na zmenené podmienky

Kvalitné inkluzívne vzdelávanie

zvýšenie kvality a účinnosti systémov výchovy a vzdelávania

zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti výchovy a vzdelávania

zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a celoživotného vzdelávania

EFRR 4.2 Zlepšovanie prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania pomocou rozvoja infraštruktúry

Záruka pre mladých

zlepšenie prístupu k zamestnaniu, zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave, podpora sociálnej integrácie

Aktívne začlenenie a dostupné služby

podpora rozširovania rodinných foriem náhradnej starostlivosti o deti, podpora zavedenia individuálneho prístupu v ústavnej starostlivosti o deti

zabezpečenie rovnakého prístupu **k zdravotnej starostlivosti, podpora sociálnej integrácie**

podpora sociálno-ekonomickej integrácie MRK: podpora komplexného prístupu zameraného na zlepšovanie životných podmienok MRK

podpora individualizovaného prístupu k osobám ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením prostredníctvom terénnej sociálnej práce

Potravinová a materiálna deprivácia

riešenie materiálnej deprivácie

Sociálne inovácie a experimenty

sociálne inovácie a experimenty

CP5: Európa bližšie k občanom

Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch

Zlepšenie dostupnosti informácií o kultúrnych a prírodných aktívach CR - mestské oblasti

Zlepšenie dostupnosti informácií o kultúrnych a prírodných aktívach CR - vidiecke oblasti

Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov

Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrными a prírodnými aktívami regiónov

Vízia: Byť obcou sociálnejšou, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou.

Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kusín.

Priorita 1:

Priorita 2:

Priorita 3:

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“**

<i>CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>	<i>CP5: Európa bližšie k občanom</i>	<i>CP3: Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>
<i>Strategický cieľ 1.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>	<i>Strategický cieľ 2.1. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</i>	<i>Strategický cieľ 3.1. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>
<i>Špecifický cieľ 1.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	<i>Špecifický cieľ 2.1.1. Relaxačno-športové aktivity</i>	<i>Špecifický cieľ 3.1.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok</i>
<i>Špecifický cieľ 1.1.2. Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny</i>	<i>Špecifický cieľ 2.1.2. Vybudovanie Multifunkčného ihriska</i>	<i>Špecifický cieľ 3.1.2. Čistenie vodných tokov</i>
Priorita 4: CP3:Prepojenejšia Európa		
<i>Strategický cieľ 4.1. Mimo TEN-T</i>		
<i>Špecifický cieľ 4.1.1. Miestne komunikácie</i>		
<i>Špecifický cieľ 4.1.2. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>		
Priorita 5: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa		
<i>Strategický cieľ 5.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>		
<i>Špecifický cieľ 5.1.1. Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou</i>		
<i>Špecifický cieľ 5.1.2. Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu</i>		
Priorita 6: CP5: Európa bližšie k občanom		
<i>Strategický cieľ 6.1. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</i>		
<i>Špecifický cieľ 6.1.1. Relaxačno-športové aktivity</i>		
<i>Špecifický cieľ 6.1.2. Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>		
Priorita 7: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa		

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

<i>Strategický cieľ 7.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>						
<i>Špecifický cieľ 7.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>						
<i>Špecifický cieľ 7.1.2. Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba Komunitného centra</i>						
Priorita 8: CP4: Sociálnejšia Európa						
<i>Strategický cieľ 8.1. Sociálne inovácie a experimenty</i>						
<i>Špecifický cieľ 8.1.1. Sociálne inovácie a experimenty</i>						
<i>Špecifický cieľ 8.1.2. Dobudovanie priestorov cintorína</i>						
Priorita 9: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa						
<i>Strategický cieľ 9.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>						
<i>Špecifický cieľ 9.1.1. znížovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV</i>						
<i>Špecifický cieľ 9.1.2. Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV</i>						
3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR						
PRIORITA	Č.1. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny - realizované v intraviláne obce, vo vlastníctve obce, technické parametre: zastavaná plocha budovy 300 m2, okolie areál 380 m2, projekt je vo fáze rozpracovania.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program</i>	<i>Zvýšenie energetickej</i>	<i>Zvyšovanie energetickej</i>	<i>Projekt je v úplnej</i>	<i>Obyvatelia obce</i>	<i>Rozvoj obce, možnosť</i>

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

	<i>Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>účinnosti na budove</i>	<i>hospodárnosť i budovy. Podporiť činnosti v oblasti relaxácie</i>	<i>nádväznosti na všetky ďalšie plánované PZ</i>	<i>Kusín</i>	<i>zlepšenia služieb v modernizovanom prostredí, ochrana životného prostredia</i>
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kusín</i>	<i>Pôvodný stav</i>	<i>Moderná budova a okolie oddychovej zóny</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
PRIORITA	Č.2. CP5: Európa bližšie k občanom					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Relaxačno-športové aktivity</i>	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>Výstavba bude v intraviláne obce, vo vlastníctve obce, technické parametre: úžitková plocha – 140 m², (prípadne väčší rozmer ihriska), projekt je v príprave.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>Zlepšovanie služieb, moderné športové infraštruktúry</i>	<i>Vybudovať Multifunkčné ho ihrisko</i>	<i>Zvýšenie komfortu, zlepšenie služieb</i>	<i>Obyvatelia obce Kusín</i>	<i>Poskytnuté služby</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Vybudovanie Multifunkčné ho ihriska</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kusín</i>	<i>Pôvodný stav</i>	<i>Nové Multifunkčné ihrisko</i>	<i>Operačný program</i>

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

						Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.3. CP3: Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kusín	Zrevitalizovanie obecného potoka, rekonštrukcia miestnych priekop, obnova prírodných zábran pred povodňami v intraviláne a extraviláne obce. Úprava potoka a miestnych tokov v dĺžke 2 500 m a žľaby, rigoly v intraviláne. Vo vlastníctve povodia Bodrogu a Hornádu, bude sa riešiť Nájomnou zmluvou. Práce, ktoré budú vykonané – zabezpečenie prietočnosti pre bezpečné odvedenie vôd z intravilánu obce. Malé úpravy - preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok, údržba, oprava a modernizácia vodných stavieb, údržba, oprava a rekonštrukcia protipovodňových línií, odstraňovanie nánosov z koryta a porastov na brehu vodného toku. Projekt je vo fáze plánovania.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad		
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu	
Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Ochrana pred povodňami	Prevencia rizík a odolnosti voči katastrofám	Preventívne opatrenia	Obyvatelia obce Kusín	Ochrana majetku a zdravia	
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Čistenie vodných tokov	Výstupový	Evidencia obecného úradu Kusín	Pôvodný stav	Vyčistenie vodných tokov	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
PRIORITA	Č.4. CP3: Prepojenejšia Európa					

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Miestne komunikácie</i>	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny. Výstavba bude realizovaná v intraviláne obce, technické parametre: zastavaná plocha - dĺžka 1 500 m, v príprave.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)</i>	<i>Skultúrnenie prostredia v sociálnej oblasti a služieb, zníženie energetickej efektívnosti</i>	<i>Modernizovať miestne komunikácie, znížiť náklady, zlepšenie súčasného stavu</i>	<i>Zlepšenie stavu komunikácií</i>	<i>Obyvatelia obce Kusín</i>	<i>Bezpečný spôsob pohybu, zlepšenie stavu</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kusín</i>	<i>Pôvodný stav</i>	<i>Bezpečný spôsob pohybu chodcov, bezproblémový</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>	
PRIORITA	Č.5. CP5: Európa bližšie k občanom					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>Výstavba bude v intraviláne obce, technické parametre: dĺžka 2 500 m, počet osvetlení –</i>		

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť	70, počet rozhlasov – 20. Projekt je vo fáze plánovania.		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR			
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Podpora adaptáciu na zmenu klímy	Realizovať práce na zlepšovanie energetickej efektívnosti	Ekologické opatrenia,	Obyvatelia obce Kusín	Ochrana majetku a života, informovanosť občanov
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu	Výstupový	Evidencia obecného úradu Kusín	Pôvodný stav	Modernizované verejné osvetlenie a rozhlas	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
PRIORITA	Č.6. CP5: Európa bližšie k občanom					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Relaxačno-sportové aktivity	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kusín	Výstavba bude v intraviláne obce, Nájomná zmluva, technické parametre: výmera 5 000 m ² (rozmery futbalového ihriska + časť areálu šatne). Projekt je vo fáze plánovania.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Prepojenosť športu a relaxácie	Vybudovať relaxačno-sportové priestory	Športoviská	Obyvatelia obce Kusín	Zrealizovanie všetkých prác prinesie občanom športové aj oddychové relaxačné prostredie	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska	Výstupový	Evidencia obecného úradu Kusín	Pôvodný stav	Poskytnúť moderné prostredie pre športovcov	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
PRIORITA	Č.7. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kusín	Výstavba bude v intraviláne obce, technické parametre: rekonštrukcia budovy bývalej MŠ, počet bytov 6, výmera 2 500 m ² . Vlastníctvo obce.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Podpora sociálno-ekonomických služieb	Realizáciou navrhovaných prác bude ponuka nájomných bytov a Komunitné centrum	Zvýšenie komfortu pre obyvateľov	Obyvatelia obce Kusín	Kvalitné bývanie a služby Komunitného centra
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba Komunitného centra	Výstupový	Evidencia obecného úradu Kusín	Pôvodný stav	Poskytnutie slušného a dôstojného ubytovania, komplexných služieb	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
PRIORITA	Č.8. CP4: Sociálnejšia Európa					

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Sociálne inovácie a experimenty</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Sociálne inovácie a experimenty</i>	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>Výstavba bude v intraviláne obce, technické parametre: výmera 5 000 m², na základe územného plánu obce.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry</i>	<i>Využívanie výhod pre občanov</i>	<i>Kvalitné a komplexné služby Zvýšenie komfortu pre obyvateľov obce</i>	<i>Obyvatelia obce Kusín</i>	<i>Realizáciou projektu dôjde k zlepšeniu stavu na obecnom cintoríne</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne cieľu)					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
<i>Dobudovanie priestorov cintorína</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kusín</i>	<i>Pôvodné plochy</i>	<i>Zlepšenie služieb</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>	
PRIORITA	Č.9. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV</i>	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	<i>Obec Kusín</i>	<i>V obci je veľký záujem o nové individuálne bývanie. Výstavba bude v intraviláne obce, technické parametre: počet domov 20, zastavaná plocha cca 5 000 m². Projekt je vo fáze rozpracovania.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>Zlepšovanie služieb, ubytovania a infraštruktúry</i>	<i>Poskytnúť kvalitné ubytovanie</i>	<i>Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>	<i>Obyvatelia obce Kusín</i>	<i>Moderné bývanie IBV</i>
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kusín</i>	<i>Pôvodné plochy</i>	<i>Možnosť výstavby nových domov</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>

3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR

Na základe TOWS syntézy sme ako celkovú rozvojovú stratégiu obce Kusín na nasledujúce roky identifikovali stratégiu výstupov voľbou spojenectva, v rámci ktorej prevažujú príležitosti a silné stránky. Teda rozvojové aktivity by sa mali orientovať na eliminovanie negatívnych dopadov vonkajšieho prostredia s využitím silných stránok obce a rozširovaním jeho ponuky s ohľadom na príležitosti z vonkajšieho prostredia. Táto stratégia spojenectva ako koncepčného prístupu pre udržateľné efektívne využitie špecifických potenciálov a krokov postupu pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a cieľov PHRSR.

3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

Prehľad partnerov pre implementáciu PHRSR:

- Obec Kusín je zastúpené starostom a poslancami – rozhodovací a kontrolný orgán;
- Obecný úrad Kusín – výkonný orgán;
- miestni podnikatelia a investori – spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- neziskové organizácie pôsobiace v obci Kusín - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- spolky, kluby - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- orgány verejnej správy – spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov;
- občania obce Kusín - spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov; kontrolný orgán;

4. Implementačný plán a plán monitorovania

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa		
Č.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	<i>Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny</i>
	<i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných bytových)</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Podnikateľský subjekt, Obec</i>
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potrieb	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	180 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
			0	0	0	0	
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.2. Regionálna a miestna infraštruktúra a pre pohybové aktivity a voľný čas	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Vybudovanie Multifunkčného ihriska				
	Relaxačno-sportové aktivity	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, Podnikateľský subjekt				
	Čas implementácie nástroja	4Q/2023-4Q/2027					
	Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potrieb	Väzba na programový rozpočet		
		finančný	80 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027		
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja		
		0	0	0	0		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.3. Podpora adaptácie	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Čistenie vodných tokov				

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

<i>na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>	<i>Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami i viazané na vodný tok</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, Podnikateľský subjekt</i>				
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet	
			<i>finančný</i>	<i>300 000,00 €</i>	<i>EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>	
Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja			
	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.4. Mimo TEN-T	Identifikácia nástroja	Charakteristika	<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>				
	<i>Miestne komunikácie</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, Podnikatelia</i>				
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet	
<i>finančný</i>	<i>900 000,00 €</i>		<i>EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>			

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
			0	0	0	0
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Č.5. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu			
	Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia			
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023-4Q/2027			
	Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreb	Väzba na programový rozpočet	
		finančný	80 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
	0	0	0	0		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Č.6. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska			
	Relaxačno-sportové aktivity	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia			
	Čas implementácie nástroja	4Q/2023-4Q/2027				
	Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia	Väzba na programový rozpočet	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

						potreb y	
			<i>finančný</i>	450 00 0,00 €		<i>EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionál na	Organizačn á/procesná	Informačná	Implementá cia iného nástroja	
			0	0	0	0	
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.7. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	Identifik ácia nástroja	Charakteristika	<i>Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba Komunitného centra</i>				
	<i>Znižovani e energetick ej náročnost i budov (verejných bytových)</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, podnikatelia</i>				
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>				
	Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potreb ný objem	Možno sti pokryti a potreb y	Väzba na programový rozpočet		
		<i>finančný</i>	550 00 0,00	<i>EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>		
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionál na	Organizačn á/procesná	Informačná	Implementá cia iného nástroja	
		0	0	0	0		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.8. Sociálne inovácie a experimenty	Identifik ácia nástroja	Charakteristika	<i>Dobudovanie priestorov cintorína</i>				
	<i>Sociálne inovácie a experimen ty</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, podnikatelia</i>				

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

		Čas implementácie nástroja	4Q/2023-4Q/2027			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet
			finančný	80 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
			0	0	0	0
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Č.9. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV			
	znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných bytových) rozširovanie výstavby IBV	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia			
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023-4Q/2027			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet
			finančný	300 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
	0		0	0	0	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

4.2. Postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)															
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č. 1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	1.1.1. Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Míľniky	M1. Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Prevádzkovanie budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny	Zodpovedný partner:				Obec Kusín								
Č. 2. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas	2.1. Relaxačné športové aktivity	2.1.1. Vybudovanie Multifunkčného ihriska	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Míľniky	M1. Výstavba Multifunkčného ihriska	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Prevádzkovanie Multifunkčného ihriska	Zodpovedný partner:				Obec Kusín								
Č. 3. Podpora adaptácií	3.1. Podpora adaptácií	3.1.1. Čistenie vodných tokov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	e na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám																				
	Milníky	M1. Čistenie vodných tokov	Zodpovedný partner:	Podnikateľské subjekty																	
		M2. Prevádzkovanie vodných tokov	Zodpovedný partner:	Obec Kusín																	
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3									
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4						
Č.4. Mimo TEN-T	4.1. Miestne komunikácie	4.1.1. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
			Milníky	M1. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	Zodpovedný partner:	Podnikateľské subjekty															
				M2. Prevádzkovanie chodníka v priľahlých priestoroch	Zodpovedný partner:	Obec Kusín															
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3									
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4						
Č.5. Využívanie výhod digitálizácie pre občanov,	5.1. Modernizácia poskytovania verejných služieb	5.1.1. Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
			Milníky	M1.	Zodpovedný partner:	Podnikateľské subjekty, ŽP															

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

<i>podniky a vlády</i>		<i>Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu</i>															
		<i>M2. Prevádzkovanie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu</i>	Zodpovedný partner:	<i>Obec Kusín</i>													
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.6. <i>Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</i>	6.1. <i>Relaxačno-sportové aktivity</i>	6.1.1. <i>Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	<i>Milníky</i>	M1. <i>Vybudovanie relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>	Zodpovedný partner:	<i>Podnikateľské subjekty</i>													
		M2. <i>Prevádzkovanie relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>	Zodpovedný partner:	<i>Obec Kusín</i>													
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.7. <i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	7.1.	7.1.1. <i>Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba Komunitného centra</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	<i>Milníky</i>	M1. <i>Výstavba nájomných obecných bytov a Komunitného centra</i>	Zodpovedný partner:	<i>Podnikateľské subjekty</i>													
		M2. <i>Spravovanie nájomných obecných bytov a Komunitného centra</i>	Zodpovedný partner:	<i>Obec Kusín</i>													
	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

Strategický cieľ			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.8. Sociálne inovácie a experimenty	8.1. Sociálne inovácie a experimenty	8.1.1. Dobudovanie priestorov cintorína	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Milníky	M1. Dobudovanie priestorov cintorína	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Spravovanie cintorína	Zodpovedný partner:				Obec Kusín								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.9. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) a zníženie emisií skleníkových plynov	9.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) a rozšírenie výstavby IBV	9.1.1. Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Milníky	M1. Príprava plôch pre IBV	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Spravovanie plôch	Zodpovedný partner:				Obec Kusín								
4.3. Systém monitorovania a hodnotenia naplňovania PHRSR															
Cieľom monitorovania a hodnotenia naplňovania tohto Aktualizovaného PHRSR obce Kusín je zabezpečiť plynulé naplňovanie všetkých stanovených cieľov a priorít.															
Zodpovednosť za monitorovanie hodnôt, vyhodnocovanie indikátorov, milníkov, ako aj za spracovanie správ o výsledkoch monitoringu nesie starosta obce, ktorý ich bude pripravovať na základe spolupráce s poverenými zamestnancami Obecného úradu v súčinnosti s podnikateľskými partnermi, ktorí sú zapojení do procesu implementácie PHRSR.															
Vstupnými údajmi pre monitorovacie správy bude najmä evidencia vedená obecným úradom.															
Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a milníkov.															
Monitorovacie správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu, ktorý je kompetentným orgánom správy hodnotiť a prijímať závery.															
Prehľad monitorovania indikátorov, milníkov prezentuje nasledovná tabuľka:															
Názov indikátora/ milníka/	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring											

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

ukazovateľ a efektívnosti				
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Vybudovanie Multifunkčného ihriska</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Čistenie vodných tokov</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

<i>Komunitného centra</i>				
<i>Investovaný finančný objem Dobudovanie priestorov cintorína</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>

5. Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu

Uvedie sa plán využitia/aktivizácie zdrojov, najmä finančných v podobe finančného plánu implementácie stratégie pre obdobie 1+2 roky a výhľad obsahujúci rozdelenie všetkých zdrojov na programovacie obdobie, jednotlivé implementačné nástroje (opatrenia, investície, programy, projekty a aktivity) (výstup kroku 6.8. Metodiky. Finančný plán a obdobne aj plán využitia/aktivizácie zdrojov sa odporúča spracovať v nasledujúcej forme:

Identifikátor	Strategický cieľ (označenie a názov)	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu
		N	N+1	N+2		
Špecifický cieľ (označenie)		2023	2024	2025	2023-2027	
1.1.1. <i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	1.1.2. <i>Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny</i>	0,00 EUR	180 000, 00 EUR	0,00 EUR	180 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>
2.1.1. <i>Relaxačno-športové aktivity</i>	2.1.2. <i>Vybudovanie Multifunkčného ihriska</i>	0,00 EUR	80 000, 00 EUR	0,00 EUR	80 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>
3.1.1. <i>Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok</i>	3.1.2. <i>Čistenie vodných tokov</i>	0,00 EUR	0,00 EUR	300 000,00 EUR	300 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>
4.1.1. <i>Miestne komunikácie</i>	4.1.2. <i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	900 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>
5.1.1. <i>Modernizácia poskytovania verejných služieb</i>	5.1.2. <i>Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu</i>	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	80 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>
6.1.1.	6.1.2.	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	450 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EU</i>

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

<i>Relaxačno-športové aktivity</i>	<i>Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska</i>					
7.1.1. <i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	7.1.2. <i>Výstavba nájomných obecných bytov a Výstavba Komunitného centra</i>	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	550 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EÚ</i>
8.1.1. <i>Sociálne inovácie a experimenty</i>	8.1.2. <i>Dobudovanie priestorov cintorína</i>	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	80 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EÚ</i>
9.1.1. <i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV</i>	9.1.2. <i>Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV</i>	0, 00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	300 000,00 EUR	<i>Vlastné, štátny rozpočet, EÚ</i>

5. Riziká implementácie a ich prevencia

Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorovania rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia
<i>Personálne riziko - nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Sledovanie zverejňovania výziev. Spolupráca s poradenskými a konzultačnými firmami zameranými na projektovú prípravu</i>	<i>Počet predložených projektov v rámci zverejnených výziev</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín, Projektový manažér</i>
<i>Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ a finančných prostriedkov zo štátu</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Spolupráca s poradenskými a konzultačnými firmami zameranými na projektovú prípravu</i>	<i>Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Hospodárnosť fungovania samosprávy. Dôsledné a zodpovedné rozpočtovanie</i>	<i>Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“**

<i>Riziko nedostatku vlastných finančných zdrojov obce na spolufinancovanie projektov</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Každoročné stanovenie priorit financovania. Hospodárnosť fungovania samosprávy. Dôsledné a zodpovedné rozpočtovanie</i>	<i>Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko nezískania grantov z fondov EÚ</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o príprave a realizácii</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko zmeny politických priorit</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na implementáciu zámerov</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o tejto skutočnosti</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko výkyvov klímy a ohrozenie živelnými pohromami</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o negatívach</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko kybernetických hrozieb</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
<i>Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kusín</i>
6. Riadenie implementácie					
<p><i>Pravidlá, procesy a štruktúry riadenia implementácie Aktualizovaného PHRSR obce Kusín prezentuje nasledujúca tabuľka. Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov. Monitorovacie správy riadenia budú predkladané obecnému zastupiteľstvu podľa príslušnosti jednotlivých napĺňaných priorit v rámci PHRSR, ktoré sú kompetentnými orgánmi správy oponovať, hodnotiť a prijímať ďalšie rozhodnutia.</i></p>					
Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR				
<i>Zastupiteľstvo</i>	<p><i>Schvaľovací orgán Aktualizovaného PHRSR. Na základe predkladaných monitorovacích správ hodnotí plnenie plánovaných aktivít v rámci jednotlivých priorit PHRSR. Rozhoduje o prípadnej ďalšej aktualizácii PHRSR pre ďalšie obdobie.</i></p>				
	<i>Starosta obce Kusín</i>				

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

<i>Stály orgán kontroly, riadenia a koordinácie v území</i>	<i>Obecné zastupiteľstvo obce Kusín</i>		
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
<i>Riadiaci výbor</i>	<i>Starosta obce Kusín Zastupiteľstvo obce Kusín</i>	<i>Rozhodovací orgán - zadáva úlohy, kontroluje ich plnenie. Spolupracuje s vyššími úrovňami vlády pri realizácii projektov</i>	<i>Riadiaci výbor sa stretáva 1x za štvrťrok a vyhodnocuje priebežné napĺňanie cieľov PHRSR, stanovuje priority realizácie a zadáva úlohy výkonným zamestnancom</i>
<i>Gestor starosta</i>	<i>Starosta obce Kusín</i>	<i>Koordinuje realizované aktivity a kontroluje ich naplnenie</i>	<i>Je na čele riadiaceho výboru. Zvoláva a vedie jeho rokovanie</i>
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
<i>Koordinátor tvorby stratégie</i>	<i>Starosta obce Kusín Externý dodávateľ</i>	<i>Koordinuje činnosti spojené s tvorbou implementácie. Metodicky usmerňuje tvorbu PHRSR, spracováva finálny dokument.</i>	<i>Sú kľúčovými aktérmi pri tvorbe PHRSR. Zodpovedajú za kvalitu poskytovaných údajov a zabezpečenie participatívnej tvorby PHRSR Je poradným orgánom v procese PHRSR. Zodpovedá za metodickú správnosť vypracovaného dokumentu.</i>
<i>Tím pre koordináciu implementácie</i>	<i>Starosta obce a obecné zastupiteľstvo obce Projektový manažér</i>	<i>Koordinuje realizované aktivity. Tvorí a realizuje komunikačnú stratégiu implementácie PHRSR.</i>	<i>Rieši kľúčové logistické a realizačné otázky implementácie PHRSR.</i>
<i>Tím logistickej podpory</i>	<i>Starosta obce OZ, Zamestnanci OcÚ Kusín</i>	<i>Podieľajú sa na realizácii nástrojov a opatrení v PHRSR, na zbere dát potrebných pre monitoring plnenia PHRSR. Poskytujú technickú a administratívnu podporu.</i>	<i>Podporná štruktúra pri tvorbe a realizácii PHRSR. Zodpovedajú za zber dát potrebných pre monitorovanie a vyhodnotenie plnenia PHRSR.</i>

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

8. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR

8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

Obec Kusín rieši v rámci svojho aktualizovaného PHRSR viaceré problémových oblastí, ktorých riešenie si vyžaduje kooperáciu s vyššími úrovňami vlády a zodpovednými inštitúciami (Vodohospodársky podnik, a pod.) Riešenie uvedených oblastí si vyžaduje intervencie ako z regionálnej úrovne – VÚC KE, tak aj národnej úrovne – príslušné rezortné ministerstvá.

Obec Kusín má záujem riešiť viaceré oblasti života, ktoré sú v súlade s prioritami nadradených vlád (napr. budovanie nájomných bytov, podpora energetických inovatívnych technológií v modernizovaných budovách), preto je žiadúce, aby vyššie úrovne vlády reflektovali požiadavky obce v strategickom plánovaní i riadení rozvoja.

8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty

- *Obecný úrad Kusín, zamestnanci úradu, ktorí sa podieľajú sa realizácií nástrojov a opatrení v PHRSR, na zbere dát potrebných pre monitoring a hodnotenie plnenia PHRSR. Poskytujú technickú a administratívnu podporu.*
- *Miestni podnikatelia a investori, ktorí realizujú samostatne aktivity v rámci vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti; poskytujú súčinnosť a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR, poskytujú potrebné dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.*
- *Neziskové organizácie pôsobiace v obci Kusín, ktoré spolupracujú a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR a potrebné dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.*
- *Spolky, kluby, ktoré spolupracujú a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR a potrebné dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.*
- *Orgány verejnej správy, spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov;*
- *Občania obce, ktorí spolupracujú a poskytujú konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov; kontrolný orgán; poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR. Kontrolujú napĺňanie cieľov PHRSR.*

8.3. Záverečná správa

Potreba spracovania aktualizovaného PHRSR pre obec Kusín bola identifikovaná v auguste 2023, kedy bolo prijaté rozhodnutie spracovať daný dokument.

Gestorom tvorby PHRSR bol Ing. Patrik Romanec, starosta obce Kusín, Kusín 130, 072 32 Kusín, starosta@kusin.sk +421 56 649 21 94.

Koordinátorom tvorby PHRSR, Ing. Patrik Romanec, starosta obce Kusín.

Pre spracovanie dokumentu bola zvolená spolupráca s externým dodávateľom – Iveta Ondarišínová, administrátor a kolektív.

Je potrebné zdôrazniť, že tvorba aktualizácie tohto PHRSR sa realizovala počas dôsledkov krízovej situácie v krajine spôsobenej ekonomickej a vojnovnej hrozby, čo do značnej miery eliminovalo a vo veľkej miere uprednostnené virtuálne stretnutia a diskusie realizované počas celej doby tvorby PHRSR.

Pripravné práce na tvorbe PHRSR začali už v júli 2023 a to zberom údajov relevantných pre vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR obce Kusín na roky 2015 - 2020. Zistenia boli následne konzultované na online stretnutí s vedením obce a obecným zastupiteľstvom, na základe čoho boli identifikované závery pôvodného PHSR.

Tieto boli potom konfrontované s prioritami vedenia a potrebami rozvoja územia a boli prehodnotené.

Po vyhodnotení analytickej fázy tvorby PHRSR bola pripravená „Vstupná správa“, ktorá bola Gestorom obce Kusín schválená v septembri 2023.

Súbežne prebiehali opakované stretnutia s cieľom získať kvalitatívne informácie o súčasnom stave v sledovaných oblastiach, zmapovať problémové oblasti, priority rozvoja do ďalšieho obdobia. S rovnakým zámerom boli realizované verejné diskusie otvorené pre zapojenie občanov, podnikateľských subjektov, neziskových organizácií a občanov.

Súčasťou analýzy bol realizovaný prieskum. Výsledkom tejto etapy spracovania PHRSR boli spracované samostatné analýzy jednotlivých oblastí a vyhodnotenie v podobe čiastkových a celkovej analýzy SWOT a syntézy

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030“

TOWS. Analýza SWOT zohľadňuje hodnotenie vedenie obce, vrátane zapojenia verejnosti, poslancov obce. Všetky výsledky analytickej fázy boli spracované a návrh strategického prístupu k rozvoju obce prerokované. V mesiaci august bol pripravený návrh, následne konkrétne rozpracovanie vlastnej stratégie, implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania Aktualizácie PHRSR a to na základe konzultácií s relevantnými zamestnancami OcÚ, vedením obce a obecným zastupiteľstvom obce Kusín.

Všetky práce boli realizované v súlade s Metodikou a bol pripravený Návrh Aktualizácie PHRSR a spolu so Vstupnou správou a Oznámením o hodnotení strategického dokumentu.

Následne bola spracovaná Správa odborne spôsobilou osobou v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zmysle príslušným orgánom definovaného rozsahu hodnotenia.

Spracovanie a schválenie „OZNÁMENIA O VYPRACOVANÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU“ podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších noviel.

Vyjadrenie pre aktualizáciu strategického dokumentu PHRSR, OÚ odbor starostlivosti o životné prostredie v Michalovciach, zo dňa. 18.10.2023.

Gestor zabezpečil výsledné znenie na schválenie na základe Správy o hodnotení, záverečného stanoviska príslušného orgánu a vyhodnotených námetov a pripomienok z procesu prerokovania vrátane prerokovania v pracovnej skupine schvaľujúceho orgánu územnej samosprávy.

PHRSR na základe výstupov procesu prerokovania je predložený gestorom na schválenie obecnému zastupiteľstvu obce Kusín.

Pred zverejnením návrhu PHRSR na webovom sídle gestora je potrebné tento návrh prerokovať so všetkými kľúčovými partnermi, t. j. partnermi, ktorí sa priamo majú podieľať na jeho implementácii, či už svojimi aktivitami, alebo zdrojmi. Konsenzus týchto partnerov je podmienkou ich účasti na implementácii a úspešnosti tohto navrhovaného PHRSR.

Finálna podoba tohto dokumentu odovzdaná, následne schválená Obecným zastupiteľstvom obce Kusín dňa: 11.12.2023, uznesením číslo 32/2023.

Zverejnenie: <https://www.kusin.sk/>

Schválením a zverejnením PHRSR sa dokument stáva základným nástrojom strategického riadenia rozvoja obce a začína jeho implementačná fáza.

Za tvorbu záverečnej správy je zodpovedný koordinátor tvorby stratégie, starosta obce Kusín.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kusín je vlastníctvom obce Kusín.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku alebo jeho časti alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

Autorské práva a systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kusín je dielom Iveta Ondarišínová a kolektív.

9. Využitie literárne zdroje

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja (2020).

Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie (2021).

Vstupná správa pre spracovanie PHRSR/IUS VUC Košický samosprávny kraj (2021).

RADA PARTNERSTVA KOŠICKÉHO KRAJA pre integrovaný územný rozvoj Košický samosprávny kraj (2021).

Štatistický úrad SR – štatistiky okresu Michalovce (2021).

Webová stránka obce Kusín: <https://www.kusin.sk/>

10. Prílohy

Doplňujúce informácie relevantné, avšak nie kľúčové pre tvorbu Aktualizácie tohto PHRSR a rozhodovanie o jeho schválení:

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KUSÍN NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

„Komunitný plán sociálnych služieb obce Kusín 2023 – 2030“
„Program rozvoja bývania obce Kusín 2015 – 2025“
„Územný plán obce Kusín“